

TALOUSARVIOALOITE 894/2003 vp

Määrärahan osoittaminen turkistarhojen siirtämisavustuksiin pohjavesialueilla

Eduskunnalle

Vesi- ja ympäristöpiirit tekevät jatkuvasti pohjavesikartoituksia. Varsinkin Pohjanmaalla näitä kartoituksia on tehty runsaasti pohjavesialueilla, joiden läheisyydessä sijaitsee turkistarhoja. Tutkimusten syyksi piiri on ilmoittanut valtioneuvoston päätöksen, jonka mukaan tarhat olisi siirrettävä pois pohjavesialueilta. Pohjavesien tutkimus, luokitus ja valuma-alueiden selvitykset ovat huomattavasti turkistarhausta nuorempi ilmiö. Tarhojen perustamisaikaan, 1960- ja 1970-luvulla, pohjavesistä oli yhtä vähän tietoa kuin mahdollisista tarhauksen ympäristöhaitoistakin. Tarhaajille on vesi- ja ympäristöpiirin taholta ilmoitettu, että turkistarhat ovat riskisaastuttajia, ja heitä on uhattu vesioikeudella, mikäli he eivät suostu muuttamaan.

Tarhaajat ovat tiedustelleet ympäristöministeriöltä, onko olemassa selvityksiä turkistarhojen aiheuttamasta vaarasta pohjavesille. Kyseisestä asiasta ei ole tehty ministeriönkään mukaan mitään perusteellista selvitystä, mutta toisaalta myönnetään pyrkimys saada siirretyksi turkistarhat pois pohjavesialueilta. Ongelmaksi muodostuukin se, ettei valtiolla ole varattuna minkäänlaisia määrärahoja korvauksiksi tai avustuksiksi tarhoille ja tarhaajille pakkomuutosta aiheutuviin kustannuksiin ja mahdollisiin tuotonalentumiskorvauksiin. Esimerkkinä mainittakoon, että kaikkiaan noin 1 400 tarhan luvat tulevat uuteen käsittelyyn ja niistä noin 250 on niin suuria tarhoja, että lupa-asiat kuuluvat ympäristökeskuskelle. Pelkästään Kokkolan vesi- ja ympäristöpiirin alueella toimii n. 50 tarhaa ja Pohjanmaan

alueella liki sata tarhaa, jotka ovat siirtouhan alla.

Erikoista suunnittelutoimissa on se, että niitä on tehty salassa: on ilmoitettu, että kunnille toimitetaan tieto tutkimuksista ja niiden tuloksista. Kunnat ovat kuitenkin täysin tietämättömiä ja ilmoittavat, ettei niille ole vesi- ja ympäristöpiirin toimesta lähetetty mitään papereita tutkimusten pohjalta. Siirrettäviä tarhoja ollaan ilmeisesti jakamassa kahteen eri luokkaan: kriittiset heti siirrettävät ja vähemmän kiireelliset. Tämän jaon perusteista ei tarhureille ole annettu selvitystä, ja rajanveto tuntuu vaikealta, jopa mielivaltaiselta. Mainittakoon, että kaikki toimivat tarhat ovat saaneet toimintaansa luvan nyt siirtoon painostavalta vesi- ja ympäristöpiiriltä. Kustannukset tarhojen siirtämisestä toiseen paikkaan, jopa usean kilometrin päähän aikaisemmasta paikasta, ovat tuntuvat. Tarhaa kohden kulut nousevat satoihin-tuhansiin euroihin, jopa miljoonaan euroon, ja kaikkien sadan tarhan siirtokulut kohoavat jopa useisiin kymmeneen miljooniin euroihin. Ympäristöministeriöllä ei ole ilmoituksensa mukaan kuitenkaan lainkaan määrärahoja avustuksiksi tai korvauksiksi tarhoille siirtokustannuksia varten. Ainoa tieto on valtiolta luvattu 25 %:n tuki ja korkotukilaina. On täysin kohtuutonta edellyttää, että tarhaajat pystyisivät maksamaan korkeat siirtokulut lähes omasta pussistaan, kun alan kannattavuus on korkeintaan kohtalainen ja purettavista rakennuksista voi olla vielä lainoja maksamatta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 35.10.77 lisäyksenä 20 000 000 euroa korvauksina turkistarhaajille pohjavesialueilla sijaitsevien tarhojen siirtämisestä aiheu-

tuviin kustannuksiin ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että kyseistä määrärahaa saadaan käyttää turkistarhojen pohjavesialueilta siirtämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen tarhaajille 75-prosenttisesti siirrosta aiheutuvista kokonaiskustannuksista.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Raimo Vistbacka /ps
Timo Soini /ps
Tony Halme /ps